

С Х О Д И Н К И

ГАЗЕТА Дудчанського загальноосвітнього
об'єднання «дитячий садок – школа –
I-III ступенів – позашкільний заклад»
ЛЮТИЙ 2014

*Як тяжко пташині терпіти зиму,
Та все ж вона в рідному краї.
Бо рідна земля і рідненьке гніздо –
Найкраще, що в світі буває.*

Спецвипуск

Допоможемо птахам пережити зиму ..1
Годівнички змайстрували – пташкам життя врятували!.....2
Ти повір – зовсім не важко врятувати життя пташці!.....3
Птахи України4
Поетична мозаїка.....5
Вікторина у віршах6
Дятлова сторінка7
Фоторепортаж «Знай і допомагай пернатим друзям»8

Допоможемо птахам пережити зиму

Юні натуралісти Дудчанської школи закликають жителів села підгодовувати взимку птахів. «Не шкодуйте для птахів ні зерна, ні крихт», - під таким девізом школярі прикріпили до дерев багато годівниць ще на початку зими у шкільному саду та у власних дворах і садках.

Допомагати птахам взимку необхідно, інакше багато з них без їжі не переживуть навіть декілька холодних днів, Особливо важко птахам, коли гілки і стовбури дерев покриваються льодом. Природний корм у таких умовах стає практично недоступним.

Цієї зими кінець січня і початок лютого виявились дуже холодними. Сильні морози і снігові замети поставили пташок у надто скрутні умови – здобути їжу самостійно для них стало зовсім неможливо. Дудчанські школярі це добре розуміють, тому у ці морозні дні вони щодня підсипали до пташиних їдалень достатньо їжі, щоб усі пернаті наїлися доволі. А підгодовуючи, мали змогу поспостерігати за їх веселим товариством.

Улюбленою їжею деяких птахів є насіння різних рослин, особливо злаків. Насипавши в годівницю пшоно та овес, ми залучили до неї горобців, синиць, дятлів. Нерідко до їдалень прилітали горлиці. Для них ми приносили насіння соняшнику, яке є універсальною їжею. Його можуть поїдати як різні зерноїдні птахи, так і синиці, повзики, дятли та інші. Велика кількість рослинних жирів всередині насіння соняшнику робить їх важливим джерелом енергії в умовах зимових холодів. Крім перерахованих вище кормів практично всі птахи можуть поїдати хліб і хлібні крихти.

Продовження на с. 2

- Мені подобається спостерігати за горобцями, - розповідає **Катерина Кертчак, учениця 7 класу**. Вони дуже жваві, ніколи не сидять на одному місці. До наших годівниць їх злітається дуже багато. У моїй сім'ї теж постійно підгодовують птахів. Годівниця висить за вікном. Годуємо залишками хліба- ріжемо дрібно і висипаємо в годівницю. Зате за вікном у будь-який мороз так весело!

- Коли ми принесли до годівниць трохи крихт зі шкільної їдальні,- говорять **Смола Дарина та Вертель Вікторія, дівчатка цього ж 7 класу**,- вирішили трішки постояти і подивитися,хто ж прилетить ними поживитися. Проворні горобчики відразу кинулися до крихт. Вони нас зовсім не боялися. Ми постояли ще трішки і діждалися синичок. Пташки були такі кумедні,жваві і цікаві, що, не зважаючи на великий мороз, ми затрималися у шкільному садку ще хвилин на двадцять. Спостерігати за ними було одне задоволення! Синички рухалися

Синичка у шкільному саду

дуже швидко,миттєво хапали дзьобиками їжу і хутко злітали з годівнички. Так було впродовж усього нашого невеличкого спостереження. Ми зрозуміли,що синички більш лякливі, ніж горобці. Але нам все ж вдалося сфотографувати цих маленьких хитрунок!

- Незважаючи на відносну пристосованість птахів до перецікування поганих погодних умов, смертність серед них взимку дуже висока. Орнітологи стверджують, що під час морозів гине до 90% синиць. У середньому ж з десяти зимуючих птахів весну зустрінуть тільки три. Тому кожен житель села має трохи допомогти пернатим - повісити на деревах у садках годівниці або винести для них їжу у двір. **Зробіть це! Це зовсім не важко врятувати чисьє життя, хай навіть маленької беззахисної пташки!**

Члени гуртка «Юні натуралісти»

Учні 7 класу розвішують годівнички

ГОДІВНИЧКИ ЗМАЙСТРУВАЛИ – ПТАШКАМ ЖИТТЯ ВРЯТУВАЛИ!

Багато корисних і цікавих справ робимо ми у школі: восени та навесні працюємо на пришкільній ділянці,у саду, висаджуємо та доглядаємо за овочевими культурами, молодими деревцями, впорядковуємо шкільне подвір'я.

З настанням зими робимо не менш важливу справу: виготовляємо годівниці та розвішуємо їх на деревах на територіях школи, сільського парку.

Як правильно виготовити годівничку, навчаємось на заняттях гуртка «Технічної творчості». Разом зі своїм керівником, учителем трудового навчання Шульгою О.О. майструємо пташині їдальні. Приносимо з дому дощечки,

фонери, цвяхи, мотузки – 30-40 хвилин кропіткої праці – і годівниця готова!

А потім допомагаємо виготовляти такі ж годівнички і своїм підшефним: учням початкових класів. Вони пильно спостерігають за нашою роботою, дещо намагаються робити самі.

Отак разом допомагаємо пташкам вижити у лиху годину, бо ж знаємо: пташині не так страшний холод, як голод! Тож нарobili годівниць доволі, хай пернаті ласують!

Члени гуртка «Технічної творчості» Гуменний Максим, Іванів Владислав

Ти повір – зовсім не важко врятувати життя пташці!

Під таким гаслом юні натуралісти Дудчанської школи ведуть активну пропаганду серед жителів села по залученню їх до участі у акції «Допоможемо зимуючим птахам».

Ми розробили пам'ятки та буклети з рекомендаціями, порадами і закликами щодо надання допомоги пернатим друзям узимку не тільки для школярів, а й для дорослого населення нашого села. У своїх агітаційних листівках

закликаємо усіх – усіх не залишатися байдужими до долі зимуючих пташок, які можуть загинути від голоду, особливо коли землю скували сильні морози і вкрив сніг.

Листівки розвішували у громадських місцях села, а буклети розповсюджували серед перехожих на вулицях, пояснюючи, як важливо

кожному з них зробити і почепити у своїх дворах чи садках бодай одну годівничку.

Своєю роботою ми залишились задоволеними :проходячи селом, у багатьох

дворах, навіть там, де немає школярів, на деревах висять годівнички!

Дуже приємно, що наші односельці такі сумлінні та гуманні! Ми впевнені – за їх добрі серця пташки віддячать їм сторицею!

Член гуртка «Юнпрес» Біда Аліна

Птахи, яким ми допомагаємо

На території України 132–138 видів зимуючих птахів: 17 з'являються лише на зимівлі, 129 спостерігаються лише у період сезонних міграцій або мають статус залітників.

Снігур, чиж, синиці, блакитна та велика, дрізд, горобець, сови, голуби, омельох, щиглик та дятли.

Ось невелика частина тих, кому ми можемо допомогти!:)

Так тяжко пташці терпіти зиму,
Та все ж вона в рідному краї.
Бо рідна земля і рідне гніздо -
Найкраще, що в світі буває.

Дудчани 2014

**Допоможемо
зимуючим
птахам**

Зимою птахи
гинуть не від
холоду, а від
голоду!

Птахи України

ЗАЛЬОТНІ ЗИМУЮЧІ ВИДИ

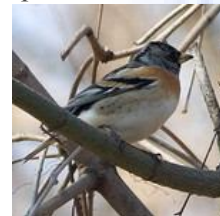

Жовтоголовий корольок *Regulus regulus*.

Гніздиться в Поліссі, Карпатах та Кримських горах. Взимку кочує по всій території України. З'являється досить рано, зазвичай у хвойних лісах. **Де шукати:** ліси, парки. Звичайно тримається у кронах дерев. Легко впізнати за голосом та приманюється на голос. **Коли:** жовтень – квітень.

В'юрок *Fringilla montifringilla*

Пролітний та зимуючий вид. Великі зграї не зустрічаються. Найчастіше за все одиничні особини у зграях із зябликами або іншими в'юрковими. **Де шукати:** узлісся лісів, рідше парки. **Коли:** до квітня.

Вид, подібний навіть у містах, простори, навіть

Зимняк *Buteo lagopus*

канюку, однак в Україні тільки на прольоті та зимівлі. Зустрічається але зазвичай тримається над полями. **Де шукати:** поля, відкриті у містах. **Коли:** кінець жовтня – середина березня.

КОЧУЮЧІ ВИДИ

Канюк *Buteo buteo*.

Один із звичайних хижаків України, влітку та взимку. Зустрічається на відкритих полях, хоча взимку - і над містами. **Де шукати:** поля, відкриті простори, навіть у містах.

Щиглик *Carduelis carduelis*

Звичайні птахи, але взимку більш помітні, так як кочують зграями, іноді дуже великими, часто з іншими в'юрковими: чижками, чечітками, коноплянками. відрізняються за забарвленням, а також за голосом.

Де шукати: ліса, парки (особливо на верхушках дерев), поля, пустиріз бур'яном.

Легко

Зеленушка *Chloris chloris*

Один із звичних видів птах, але маловідомий, ймовірно, через своє неприязне забарвлення. За поведінкою подібні до щоглів, добре відрізняються за голосом. **Де шукати:** ліса, парки (особливо на верхушках дерев), поля, пустирі.

СПОРАДИЧНІ ЗИМУЮЧІ ВИДИ

Звичайна пустільга *Falco tinnunculus*

Звичайний вид птахів України. Часто гніздиться у багатоповерхівках. На зиму більшість відлітає (частина зимує на півдні України), але окремі особини регулярно спостерігаються на полях північних областей.

Де шукати: відкриті простори, поля (полює на гризунів), можливо, у містах.

Чорниш *Tringa ochropus*

Гніздиться на півночі та заході України. Взимку зустрічається в основному на півдні, та інколи і в інших регіонах. **Де шукати:** незамерзаючі водойми

Зимородок *Alcedo atthis*

Регулярно зимує на каналах півночі України. Відзначався на зимівлі на незамерзаючих водоймах навіть у Санкт-Петербурзі.

Де шукати: незамерзаючі водойми.

За матеріалами Інтернет-ресурсів

Члени гуртка «Червона калина» також не залишилися осторонь теми зимуючих пташок. На своїх заняттях знайомилися з віршами відомих поетів та дітей з різних шкіл України на цю тему, вивчали їх та читали напам'ять. Ну, і звичайно ж, самі склали вірші та писали твори про пташок, які перебувають холодною порою року у ріднім краю.

Ось декілька з них.

Дбайливі помічники

Пташка маленька на гілці дримає.
Довкола їсти нічого немає.
Холодно пташці, замерзла вона,
Лютує й лютує холодна зима.
Діти дбайливі невдовзі прийшли

І годівничку пташкам принесли.
Зерняток і хліба тут трішки,
Завтра принесемо тобі ще й горішки.
Допомагати вам будемо завзято,
Щоб кожен день у вас був наче свято!

Гуменний Максим

Допомога пернатим

Побіліло все навколо,
Сніг пухнастий проліта,
Наче ковдра вкрила поле
І доріжок вже нема.

Сумно, холодно пташині,
Взимку їжі не знайти.
І вирішуємо нині
Ми пернатим допомогти.

Змайструємо годівнички
І розвісимо в саду,
Щоб снігурі і синички
Тут поїли до ладу.

Тут й горобчики сіреньки,
Наче їжачки маленькі.
Пшеничку вони клюють
І за це нам дякують.

Будуть ще морози люті,
Завірюха і сніги.
Тож не гаймо часу, люди,
Про пташок подбаймо ми!

Іванів Катерина

Вікторина у віршах "Згадайся, що за птах?"

На землі білосніжна корона
Біле все, лише чорна... (*ворона*).

Вже безлисте гілля, наче палка,
А на ньому сидить сонна... (*галка*).

На тополі високо-високо
Стрекотить білобока... (*сорока*).

От було б менше снігу, якби
Були б ситі усі... (*голуби*).

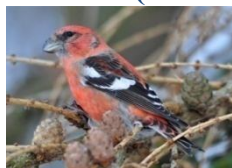
А ось тут на малім деревці,
Ніби кульки сидять... (*горобці*).

Все замерзло, немає водички.
Між гілками літають... (*синички*).

В пору цю їсти пташечка хоче,
Он на дереві дятел... (*стукоче*).
З-під кори добуває личинки,
Все ж їда для малої... (*пташинки*)

Все послуло: жук, муха, комар,
А в ялинах — господар... (*шишкар*).

З шишок від добуває зернятка,
Будуть ситі його... (*пташенятка*).

Десь здалеку доноситься стук,
То горіха роздовбує... (*крук*).

Ліс шумить і хурделиця сойка,
Між гілками з'явилася... (*сойка*).

ДЯТЛОВА СТРОРІНКА

Дивовижний

У процесі роботи долотоподібний стирається, але в той же час відростає «Ударостійкий» череп птаха надійно мозок. Кістки дзьоба частково чому струс від ударів приймають на м'язи і зв'язки. Сила удару частково основу і потиличну частину черепа.

Довгий язик, висовуватися з дзьоба діставати комах і личинок із

ДЯТЕЛ

дзьоб дятла безперервно на 0,1-0,3 мм в день.

оберігає від травм його головний відокремлені від черепа, завдяки себе не черепні кістки, а еластичні переноситься на міцну шию через

на 12 см, дає змогу дятлові найглибших щилин.

Південно – американський брат - жолудевий дятел

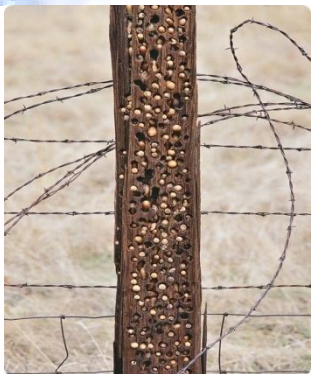
Мешкає в Південно - західній Америці та південній Колумбії

У всьому пташиному світі навряд чи знайдуться більш запасливі птахи, ніж жолудеві дятли (лат. *Melanerpes formicivorus*). Їх головна і ненаситна пристрасть - жолуді.

Ці дивовижні птахи невтомно роблять запаси своїх улюблених ласощів і роблять все можливе, щоб їх запаси ніколи не вичерпувалися.

У стовбурах висохлих дерев, телеграфних стовпах, дерев'яних будівлях - загалом, в будь-якому досить місткому дерев'яному предметі, вони видовбують отвори, в які поміщають жолуді, розміри яких співпадають з розміром даного отвору. Коли жолуді всихають, птаці перекладають їх в отвори, які менші за розміром

На підтримку своїх "комор" в порядку дятли не шкодують ні сил, ні часу. Не обходиться справа і без курйозів: відомий випадок, коли невтомні птаці сховали майже чверть тонни жолудів у величезну цистерну для води. Природно, вона була дерев'яною.

ЛЕГЕНДА ПРО ДЯТЛА

Пішов раз чоловік у Великдень до лісу рубати дрова. Приходить до нього старий дідо й питає:

— Що робиш? А той каже:

— Дрова рубаю!

— Та нині?

— Жона, діти голодні, заробку не є, а затопити й зварити треба,— каже чоловік.

Дідо щось подумав, подумав та й каже:

— Лиши рубати, йди додому, а там усе будеш мати! Це сказав дідо й зник.

Приходить чоловік додому, а там на столі у нього повно грошей.

Минув рік. На другий Великдень той чоловік собі думає: «Піду й тепер до лісу рубати, знов дістану багато грошей і буду ще багатший!»

Як подумав, так і вчинив. Але тоді з'явився отой дідо і сказав:

— Відтепер будеш, чоловіче, цюкати по дереву до кінця світу.

І стався з того чоловіка дятел.

За матеріалами Інтернет-ресурсів

Фоторепортаж

"Знай і допомагай пернатим друзям"

